

Retorikk og kirkevalg

Forut for valgdagen 14. sept. foregikk det en til dels kraftig mobilisering med tanke på valget av delegater til bispedømmeråd og kirkemøte. Det er historisk at en for første gang ser alternative valglister, og «Åpen folkekirke» har vært pådriver. Ikke uventet har brorparten av media fungert som mikrofonstativ for Åpen folkekirke, mens bevegelsen «Levende folkekirke» har måttet slite i motbakke for å komme til orde på egne premisser. I skrivende stund ser det ut til Åpen folkekirke langt på vei har lyktes i sin målsetting.

Påfallende er det at kirkevalget nærmest har blitt et en-saks-valg: Det dreier seg om hvor vidt homofile skal gis adgang til kirkelig vigsel eller ei. Samtidig har enkelte aktører i debatten også søkt å dra noen lengre linjer: Det dreier seg om hva slags gudsbilde og kristendomsforståelse Den norske Kirke skal formidle når den ikke lenger er under statsmaktens kontroll. Den liberale delen av Den norske kirke har kjørt et «powerplay» i kirkevalget for å utmanøvrere den konservative delen av kirken og kneble dens innflytelse i en fristilt folkekirke. Spørsmålet om kirkelig vigsel for homofile har i så måte vært en nyttig brekkstang i en mer fundamental kamp. Journalist og kommentator Kjetil Wiedswang satte i en debatt nylig ord på den metamorfosen kirken med dette er i ferd med å gjennomgå: Kirken reduseres til et eventbyrå eller kriseteam.

Det mange ikke synes å være oppmerksomme på, er hvilken betydning en liturgi for vigsel av likekjønnede har rent teologisk og kirkerettslig. Liturgien har samme status som kirkens bekjennelse, - og bekjennelsen er kirkens teologiske fundament. En slik ny liturgi vil realiter innebære en endring av kirkens bekjennelsesgrunnlag, og vil med dette være et teologisk jordskjelv. Jordskjelvet handler ikke minst om at for første gang skal kirkens lære avgjøres gjennom en folkeavstemning, og ikke på grunnlag av Den hellige skrift. Det blir m.a.o. tidsånden og ikke Den Hellige Ånd som skal styre kirkens munn og hånd. Vox populi vox Dei.

Retorikken som anvendes av Åpen folkekirke har på mange måter definert det offentlige ordskiftet rundt spørsmålet. En kirke som ikke vil vie homofile, «diskriminerer» og er ikke «åpen» for alle, er «snever» og «intolerant». Denne typen retorikk har basis i idegrunnet til sekulær humanisme, og er ikke teologisk. I forhold til kristen tro er det her tale om en ny moralitet, som har sin kilde i slagordene fra den franske revolusjon: Frihet, likhet og brorskap. Frihetsbegrepet er under postmoderne individualisme blitt til enkeltmenneskets totale autonomi: Jeg er min egen herre, og ingen – ikke engang noen gud – har rett til å blande seg opp i hvordan jeg innretter livet. Frihetens begrensning ligger i likhets- og brorskapstanken: Friheten må ikke gå ut over andre. Populært er dette uttrykt i Kardemommeloven: «Du skal ikke plage andre, du skal være grei og snill, og for øvrig kan du gjøre som du vil.» Det synes ikke å plage aktørene som støtter Åpen folkekirke i synderlig grad at utspillene derfra i stor utstrekning handler om å ta mannen i stedet for ballen: De som står for kirkens gamle syn er kjærlighetsløse og intolerante mørkemenn, eller de tilskrives en psykiatrisk ubalanse: De lider av en fobi, såkalt homofobi. Denne slags karakteristikk har florert, mens saklig argumentasjon basert på teologiske premisser i stor grad har vært fraværende.

I denne tapningen blir toleransen til et krav om aksept av enhver livsstil og ethvert livssyn. Alt er – og skal være – prinsipielt likeverdig. Det blir derfor illegitimt å definere bestemte krav til liv og lære. Karakteristisk er her leder for Bjørgvinavdelingen av Åpen folkekirke, Karl Johan Kirkebø, når har formulerer at målet er en «inkluderende kirke der det ikke stilles troskrav». I tråd med dette ser den postmoderne franske filosofen Michel Foucault det å hevde allmenne etiske normer som et overgrep: Å hevde at noe er rett eller galt i allmenn og absolutt forstand, er maktmisbruk. Toleransebegrepet blir med dette omformet til en overordnet etisk norm som gjør relativisme i livssynsspørsmål til et imperativ, og forbyr kirken å opptre som etisk eller dogmatisk normleverandør. I den åpne og tolerante kirke som Åpen folkekirke søker å realisere i den

postmoderne toleransens bilde, er klassisk kristen tro blitt hjemløs og Gud omstøpt til en velvillig sekulærhumanist.

I kristen tro har Guds bud alltid vært en sentral del av budskapet. Seksualiteten har aldri vært sett som et livsområde der den enkelte kan innrette seg etter eget hode. Tvert om er forståelsen av dette livsområdet knyttet til troen på skapelsen, på at mennesket som skapt i Guds bilde er skapt til mann og kvinne, og at mann og kvinne er skapt for hverandre. Den grunnleggende ekteskapsdefinisjonen henger i kristen tro uløselig sammen med dette. Når Stortinget vedtar ny lov om ekteskap i 2009 som gir adgang til samkjønnet vigsel, impliserer dette en redefinering av ekteskapet som fundamentalt bryter både med naturretten og klassisk kristen tro. Loven av 2009 representerer med dette en foreløpig sluttstein i en utvikling der den gamle kristne kulturs påvirkning på lovverket avvikles.

Nå må selvfølgelig samfunnet innrette seg etter og gi de lover som er uttrykk for folkeflertallets ønsker. Det hører til demokratiets vesen. Men folkeflertallets oppfatninger kan ikke være normgivende for kirkens tro og forkynnelse. Den sekularisering av samfunnslivet som har skjedd fra krigen av og frem til i dag innebærer dermed med nødvendighet at kirken – dersom den skal bevare sin integritet som kristen kirke – må være en motkultur. Det er vanskelig å se det annerledes enn at programmet Åpen folkekirke gikk til valg på, er lite annet enn et prosjekt som sekulariserer kirken. Kirkens tro avsakraliseres for å speile folkemeningen.

Det har vært en entydig forståelse av forholdet til homofil praksis i en samlet kristenhet gjennom 2000 år. Det hører med til modernitetens hybris at en nå mener seg å vite bedre enn apostler og profeter, og dermed anser seg kvalifisert til å lese korrektur på Den hellige skrift. Retorikken fra Åpen folkekirke innebærer også at det først er med deres agenda at kirken blir åpen og inkluderende, - det har den øyensynlig aldri tidligere vært. Det kan her være grunn til å minne om at han som sa «heller ikke jeg fordømmer deg» til kvinnen som var grepet i hor, i neste åndedrag føyde til: «Gå bort og synd ikke mer!» For talen om omvendelsens nødvendighet har aldri stått i strid med kjærlighetsbudskapet i Kristi munn.